

**Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH**

**Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ**

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Broj: 01-02-03-13-406/20
R: 07-06; 013-06/20

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINACIJSKOG POSLOVANJA
Direkcije za financije Brčko distrikta BiH
za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 2019. godine**

Brčko, kolovoz 2020. godine

KAZALO

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE.....	3
1. REZIME DANIH PREPORUKA	5
2. UVOD	8
3. OPĆI DIO	8
4. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	8
5. OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE	9
6. NALAZI I PREPORUKE.....	11
6.1. Rukovodstvo i sustav internih kontrola.....	11
6.2. Usklađenost sa zakonskim i drugim propisima	12
6.3. Program rada i realizacija predviđenih zadataka	15
6.4. Prihodi i primitci	16
6.5. Planiranje i izvršenje tekućeg proračuna.....	17
6.5.1. Izdatci za plaće i naknade zaposlenika	18
6.5.2. Izdatci za putne troškove	18
6.5.3. Izdatci za energiju.....	18
6.5.4. Izdatci za komunalne usluge	18
6.5.5. Izdatci materijala i sitnog inventara	18
6.5.6. Izdatci za usluge prijevoza i goriva	19
6.5.7. Izdatci za tekuće održavanje.....	19
6.5.8. Izdatci za osiguranje, bankarske usluge i usluge platnog prometa.....	19
6.5.9. Izdatci po osnovi ugovorenih usluga	19
6.5.10. Izdatci po osnovi obavljanja posebnih poslova	20
6.5.11. Izdatci za ugovore o djelu.....	22
7. Proračun kapitalnih potreba	22
7.1. Godišnji popis na dan 31.12.2019. godine.....	22
8. Komentar.....	22
9. PRILOZI IZVJEŠĆA O REVIZIJI.....	24

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

RAVNATELJU DIREKCIJE ZA FINACIJE BRČKO DISTRIKTA BiH

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju finansijskog poslovanja Direkcije za financije Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Direkcija) za razdoblje **1. 1. – 31. 12. 2019.** godine, te reviziju usklađenosti poslovanja s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Ravnatelj Direkcije je odgovoran za finansijsko poslovanje Direkcije i usklađenost poslovanja s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, programom rada i odobrenim pozicijama proračuna. Ova odgovornost obuhvaća: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sprečavanje i otkrivanje materijalno značajnih pogrešaka u finansijskom poslovanju Direkcije, kao i primjerenost i ponašanje revidirane Direkcije nad sredstvima i imovinom koja joj je dana na upravljanje.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskom poslovanju na temelju izvršene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (Sl. glasnik Brčko distrikta BiH, broj 18/18 - pročišćen tekst) i primjenjivom okviru ISSAI revizijskih standarda (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 31/18). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućuje da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijsko poslovanje ne sadrži materijalno značajne pogreške, te da je poslovanje usklađeno s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provedbu postupaka s ciljem pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti finansijskog poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima, odobrenim i izvršenim pozicijama proračuna i izvršavanje poslova iz svoje nadležnosti. Izbor postupka je zasnovan na revizorskoj prosudbi, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešaka u finansijskom poslovanju. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za finansijsko poslovanje, s ciljem osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, i zadovoljavaju standarde revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- **Direkcija nije sukladno svojim nadležnostima, reguliranih Zakonom o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH, u koordinaciji s dogradonačelnikom pravodobno**

pokrenula aktivnosti na donošenju Dokumenta okvirnog proračuna i Nacrta proračuna, i to u rokovima propisanim odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Odluke o načinu pripreme zahtjeva za izradu proračuna Brčko distrikta BiH, kako bi Vlada Brčko distrikta BiH iste prosljedila Skupštini Brčko distrikta BiH u dalju zakonsku proceduru (detaljnije u točki 6.2. Izvješća).

- Direkcija je na dan 31. 12. 2019. godine imala 124 zaposlenika, odnosno 22 ispražnjena radna mjesta. Direkcija je za obavljanje poslova ispražnjenih radnih mjesta, angažirala zaposlenike zaključivanjem ugovora o obavljanju posebnih poslova, za koje je ukupno isplaćeno 324.857,66 KM (za poslove koji se pojavljuju u okviru redovitih aktivnosti), bez postojanja osnove u Zakonu o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH (detaljnije u točki 6.5.10. Izvješća).
- Evidentiranje poreznih prijava ne vrši se po prijemu porezne prijave, te iznosi poreznih obveza u evidencijama Porezne uprave nisu ažurni, što nije sukladno odredbama članka 39 stavka 2 pod 1 Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH (detaljnije u točki 6.4. Izvješća).
- Knjigovodstvene evidencije poreznih tražbina iz glavne knjige nisu usklađene s analitičkim evidencijama poreznih tražbina iz pomoćnih knjiga odnosno analitičkih poreznih evidencija, što nije sukladno odredbama članka 9 Pravilnika o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH (detaljnije u točki 6.4. Izvješća).
- Izvješće o izvršenju proračuna za revidirano razdoblje, kao i izvješća za prethodne godine, ne sadrže pregled izvršenja po analitičkoj klasifikaciji izdataka kao što je navedeno u odobrenom proračunu, te se ne može vidjeti razlika između odobrenog proračuna i njegovog ostvarenja po analitici, kako je propisano odredbama članka 48 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH (detaljnije u točki 6.2. Izvješća).
- Elaborat o popisu nije potpun, jer u isti nisu uključene sve tražbine za porezne obveze iz analitičkih poreznih evidencija Porezne uprave što nije sukladno odredbama članka 61 Pravilnika o knjigovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH (detaljnije u točki 7.1. Izvješća).

Mišljenje s rezervom

Po našem mišljenju, izuzev mogućih učinaka napomena danih u prethodnom pasusu, finansijsko poslovanje Direkcije tijekom **2019. godine**, u materijalno značajnim aspektima je bilo usklađeno s važećom zakonskom regulativom.

Zamjenici glavnog revizora

Amra Ilić, dipl. oec.

mr. sc. Savo Grujić, dipl. oec.

Glavni revizor

Nekir Suljagić, dipl. oec.

1. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom finansijskog poslovanja Direkcije u 2019. godini, konstatirali smo postojanje određenih nedostataka, propusta i nepravilnosti. S ciljem njihovog otklanjanja, dajemo sljedeće preporuke:

- *Potrebno je da Direkcija intenzivira aktivnosti na otklanjanju i prevladavanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima.*
- *Potrebno je s ciljem učinkovitijeg poslovanja uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju ciljeva Direkcije.*
- *Potrebno je izvršiti izmjene Pravilnika o registraciji i dodjeljivanju identifikacijskih brojeva poslovnih subjekata sukladno Akcijskom planu za realizaciju Projekta o uspostavljanju poslovanja na jednom mjestu (one-stop shop) u dijelu aktivnosti prioriternih za provedbu.*
- *Potrebno je provoditi obveze utvrđene zaključcima Skupštine Brčko distrikta BiH sukladno pravima i ovlastima Skupštine Brčko distrikta BiH.*
- *Potrebno je inicirati izmjene Zakona o šumama Brčko distrikta BiH u dijelu obveznika uplate naknade za općekorisnu funkciju šuma s ciljem jednakog postupanja.*
- *Potrebno je vršiti adekvatnu projekciju prihoda i rashoda u DOP-u te na temelju projektiranih vrijednosti izraditi proračun za fiskalnu godinu sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Pravilnika o načinu pripreme zahtjeva za izradu proračuna Brčko distrikta BiH, u dijelu izrade proračuna.*
- *Potrebno je da Direkcija donese i dostavi Vladi Brčko distrikta BiH Dokument okvirnog proračuna i nacrt proračuna u rokovima propisanim odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.*
- *Potrebno je izraditi strategiju za javnu internu finansijsku kontrolu sukladno Srednjoročnom programu prioriteta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u procesu europskih integracija za razdoblje 2015. – 2020. godina.*
- *Potrebno je čuvanje knjigovodstvenih isprava organizirati po proračunskim korisnicima čime bi se osigurali uvjeti koji bi stvorili podlogu za nadzor i učinkovitiju reviziju finansijskog poslovanja, internu analizu poslovanja proračunskih korisnika i kako bi se stvorili uvjeti za čuvanje knjigovodstvenih isprava kod proračunskih korisnika, kako je to propisano odredbama Pravilnika o uspostavljanju i vođenju Glavne knjige Trezora.*
- *Potrebno je izraditi strategiju za unapređenje Porezne uprave sukladno Strategiji reforme upravljanja javnim financijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 2017. – 2020. godine.*

- *Potrebno je da Direkcija, u okviru svoje nadležnosti, donese propis s ciljem provedbe Zakona o zaštiti osobnih podataka.*
- *Potrebno je Programom rada definirati rokove za realizaciju postavljenih ciljeva, te pravodobno poduzimati potrebne mjere i aktivnosti kojima će se osigurati dosljedno i pravodobno izvršavanje svih programskih zadataka, kao i zakonskih obveza iz nadležnosti Direkcije.*
- *Potrebno je u suradnji s tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH, donijeti strateške planove na temelju kojih bi Direkcija donosila godišnji program rada.*
- *Potrebno je vršiti utvrđivanje i evidentiranje iznosa poreznih obveza po prijemu poreznih prijava u evidencije Porezne uprave sukladno odredbama Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH.*
- *Potrebno je analitičke porezne evidencije urediti sukladno načelima Zakona o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH u dijelu pouzdanosti i pravodobnosti.*
- *Potrebno je sintetičke knjigovodstvene evidencije u glavnoj knjizi iskazivati na temelju analitičke porezne evidencije sukladno odredbama Pravilnika o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH.*
- *Potrebno je osigurati pravodobno i sveobuhvatno nastavljanje postupaka prisilne naplate sukladno odredbama Pravilnika o procedurama prisilne naplate poreznih obveza s ciljem naplate ukupno utvrđenog duga.*
- *Potrebno je inicirati izmjene propisa o prekršajima s ciljem iznalaženja ekonomičnijih i učinkovitijih metoda naplate novčanih kazni i sudskih pristojbi.*
- *Potrebno je sadržaj izvješća o izvršenju proračuna sastaviti sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH s ciljem omogućavanja kontrole utroška dodijeljenih sredstava, te analizu postignutih rezultata i poduzimanje adekvatnih mjera.*
- *Potrebno je da Direkcija izvrši popunu ispražnjenih radnih mjesta s ciljem stvaranja uvjeta učinkovitijeg obavljanja poslova iz nadležnosti Direkcije regulirane Zakonom o javnoj upravi Brčko distrikta BiH, a sukladno organizacijskom planu Direkcije.*
- *Potrebno je donijeti pisane procedure i kriterije koji bi regulirali način angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova i visinu naknade za obavljanje istih, kako bi se osiguralo načelo transparentnosti.*
- *Potrebno je prilikom angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova, dosljedno poštovati odredbe Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Brčko distrikta BiH i Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH, u dijelu angažiranja osoba na poslove za koje ne postoje predviđena radna mjesta.*
- *Potrebno je prilikom zaključivanja ugovora, u okviru visine naknade, odrediti obveznika uplate doprinosa za osiguranje od ozljede na radu i profesionalne bolesti i osigurati njezino izvršenje.*

- *Potrebno je prilikom zaključivanja ugovora o posebnim poslovima propisati obvezu obavještanja Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH o zaključenim ugovorima sukladno odredbama Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH.*
- *Potrebno je angažiranje osoba radi obavljanja posebnih poslova vršiti sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH u dijelu razdoblja angažiranja osoba.*
- *Potrebno je na dosljedan način primjenjivati odredbe zaključenih govora o obavljanju posebnih poslova, u dijelu podnošenja mjesečnih izvješća o obavljenim poslovima.*
- *Potrebno je dosljedno primijeniti odredbe Zakona o porezu na dohodak u dijelu priznavanja rashoda prilikom utvrđivanja osnovice za obračun poreza na dohodak.*
- *Potrebno je ispitati opravdanost, angažiranja osoba po osnovi ugovora o djelu, za obavljanje poslova sistematiziranih Organizacijskim planom Direkcije za financije Brčko distrikta BiH.*
- *Potrebno je popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu, tražbine i obveze sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH u dijelu popisa cjelokupne imovine.*

2. UVOD

Obavili smo reviziju financijskog poslovanja Direkcije na temelju ovlasti danih Zakonom o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH i drugim relevantnim propisima, kao i na temelju godišnjeg plana revizija.

3. OPĆI DIO

Direkcija je uspostavljena kao tijelo javne uprave Brčko distrikta BiH.

Direkciju čine:

- Ured ravnatelja Direkcije,
- Trezor,
- Porezna uprava i
- Stručna služba Direkcije.

Nadležnosti Direkcije su:

- prikupljanje i raspodjela javnih prihoda Brčko distrikta BiH;
- provedba politike u oblasti financija Brčko distrikta BiH;
- donošenje provedbenih propisa iz oblasti financija i njihovo objavljivanje u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH;
- provedba zakona i drugih propisa;
- davanje mišljenja o primjeni propisa iz oblasti financija;
- podnošenje izvješća Skupštini Brčko distrikta BiH o raspoloživosti prihoda za godišnji proračun;
- sudjelovanje u pripremi prijedloga godišnjeg proračuna u koordinaciji s dogradonačelnikom Brčko distrikta BiH;
- dostavljanje izvješća o izvršenju proračuna sukladno Zakonu, a za potrebe gradonačelnika Brčko distrikta BiH;
- potvrđivanje raspoloživosti sredstava za sve rashode, transfere, investicije i kretanja sredstava Brčko distrikta BiH na svim računima Brčko distrikta BiH;
- obavljanje drugih nadležnosti sukladno Statutu i zakonu.

Na dan 31. 12. 2019. godine, Direkcija je imala 124 zaposlenika, a prema Organizacijskom planu predviđeno je 146 zaposlenika.

4. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije je financijsko poslovanje u **2019.** godini, u dijelu planiranja i izvršenja proračuna, ocjene sustava internih kontrola, kao i usklađenosti poslovanja iz svoje nadležnosti sa zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije financijskog poslovanja Direkcije je da omogući revizoru da na temelju prikupljenih dokaza izrazi mišljenje o tome je li financijsko poslovanje, obavljeno sukladno zakonskim važećim propisima kao i primjerenog ponašanja ravnatelja Direkcije nad sredstvima i imovinom Brčko distrikta BiH. Pored toga, revizija je planirana i izvršena s ciljem pribavljanja realne osnove za ocjenu jesu li poduzete sve mjere za namjensko trošenje proračunskih sredstava za svrhe za koje je dana ovlast donošenjem proračuna, te davanja preporuka za daljnji rad s posebnim naglaskom na što učinkovitiju zaštitu javne imovine i ekonomično trošenje javnih sredstava jačanjem internih kontrola.

Obujam revizije je utvrđen internim planskim dokumentima revizije financijskog poslovanja za 2019. godinu.

S obzirom da se revizija obavlja provjerama na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne pogreške mogu ostati neotkrivene.

5. OSVRT NA NALAZE I PREPORUKE IZ PRETHODNE REVIZIJE

Ured za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) je izvršio reviziju financijskog poslovanja Direkcije za 2018. godinu.

Direkciji je 12. 7. 2019. godine dostavljeno Izvješće o reviziji financijskog poslovanja za 2018. godinu, broj: 01-02-03-13-307/19. Sukladno članku 17 Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH, Direkcija je u roku od 30 dana od dana prijama revizorskog izvješća, dostavila Uredu za reviziju program mjera otklanjanja uočenih nedostataka 7. 8. 2019. godine.

Uvidom u planirane aktivnosti i Izvješće o radu Direkcije za 2019. godinu, te osvrtom na realizaciju preporuka danih prethodne godine utvrdili smo sljedeće:

• Realizirane preporuke

- vršen je obračun i uplata pripadajućeg poreza na dohodak sukladno odredbama Zakona o porezu na dohodak u dijelu utvrđivanja oporezivih prihoda, uz mišljenje sudskih vještaka,
- uspostavljen je, u elektroničkom obliku, i objavljen Registar financijskih izvješća sukladno odredbama Pravilnika kojim se propisuju uvjeti i način za ovlašteno pristupanje i korištenje izvješća i dokumenata iz Registra za financijsko izvještavanje,
- pravodobno dostavljanje Programa mjera za otklanjanje nedostataka iz Izvješća o reviziji financijskog poslovanja, sukladno odredbama Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH,
- knjiženja plaćanja računa su vršena sukladno odredbama Upute o kretanju i evidentiranju dokumentacije - knjigovodstvenih isprava u Direkciji za financije Brčko distrikta BiH - Trezoru Brčko distrikta BiH,
- formiran je organizacijski dio koji će biti nadležan za obavljanje poslova nužnih za primjenu Zakona o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH,
- izvršene su izmjene i dopune zakonske regulative u dijelu propisanih rokova vezanih za porezna rješenja za porez na nekretnine i
- pravodobno dostavljanje izvješća o radu i programa rada Direkcije sukladno odredbama Zakona o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH.

• Djelomično realizirane preporuke

- prilikom stjecanja imovine putem sudskih rješenja i izvansudskih poravnanja eksproprijacije zemljišta, izdatci za eksproprijaciju djelomično su planirani i priznavani sukladno njihovoj suštini, te evidentirani u financijskim izvješćima sukladno odredbama MRS-JS 1- Prezentacija financijskih izvješća, na teret pripadajućih kapitalnih projekata,
- donesen je, ali nije objavljen Vodič kojim se svakoj osobi omogućuje pristup informacijama pod kontrolom javnog tijela, sukladno odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH,
- uspostava središnje jedinice za usklađivanje sustava financijskog upravljanja i kontrole i sustava unutarnje revizije sukladno odredbama Sporazuma o stabilizaciji i

pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država i BiH u dijelu suradnje u oblasti revizije i financijske kontrole,

- pravodobno i kontinuirano poduzimanje aktivnosti na realizaciji programskih zadataka koji su predviđeni Planom i programom rada i
- uređivanje sustava internih kontrola s ciljem učinkovitijeg poslovanja.

- **Nerealizirane preporuke**

- pridržavanja gornjih granica rashoda definiranih DOP-om prilikom izrade proračuna sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH,
- utvrđivanje realne potrebe za zakonit i transparentan angažman fizičkih osoba po osnovi ugovora o posebnim poslovima, te osiguravanja adekvatnog načina utvrđivanja visine naknade za obavljanje poslova, na temelju uspostavljenih normativnih i organizacijskih pretpostavki,
- popunjavanje ispražnjenih radnih mjesta sukladno Zakonu o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH, kako bi se osigurala zakonitost rada, u dijelu načina zapošljavanja i izvršavanja svih ostalih obveza prema zaposlenicima po osnovi njihovog rada,
- isknjižavanje evidentiranih tražbina, po osnovi pogrešno uplaćenih trošarina prilikom uvoza nafte i naftnih derivata, iz poslovnih knjiga Porezne uprave, s ciljem fer prezentacije ukupnih tražbina od poreznih obveznika,
- uvođenja trezorskog sustava poslovanja u zdravstvenom sektoru i
- dostavljanje Vladi Brčko distrikta BiH dokumenta okvirnog proračuna u roku koji je propisan Zakonom o proračunu Brčko distrikta BiH.

- **Nerealizirane preporuke u prethodne tri godine**

- dostavljanje Vladi Brčko distrikta BiH Nacrta prijedloga proračuna u roku koji je propisan Zakonom o proračunu Brčko distrikta BiH i Pravilnikom o načinu pripreme zahtjeva za izradu proračuna Brčko distrikta BiH,
- dosljedna primjena Zakona o porezu na dohodak u dijelu utvrđivanja osnovice za obračun poreza na dohodak,
- usklađivanja Organizacijskog plana sa Zakonom o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH u dijelu organizacije Direkcije i
- obračun zatezne kamate ne vrši se za cjelokupno razdoblje za koje se računa zatezna kamata, što nije sukladno odredbama Zakona o visini stope zatezne kamate u pogledu ukupnog razdoblja na koje se odnosi.

Potrebno je da Direkcija intenzivira aktivnosti na otklanjanju i prevladavanju propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskim izvješćima.

6. NALAZI I PREPORUKE

6.1. Rukovodstvo i sustav internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, kao i ekonomičnog, učinkovitog i efektivnog trošenja javnih sredstava nužno je imati uspostavljen funkcionalan sustav interne kontrole, koji je odgovornost menadžmenta. Čimbenik koji najviše utječe na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje, koje najviše dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlasti, vrednovanje rezultata rada, sustav nagrađivanja i poštovanje postojećih zakonskih propisa.

Organizacijskim planom Direkcije (u daljnjem tekstu: Organizacijski plan) utvrđena je unutarnja organizacija Direkcije, koja obuhvaća organizacijske jedinice, njihov djelokrug rada, sistematizaciju radnih mjesta, rukovođenje Direkcijom i organizacijskim jedinicama, odgovornost za rad i rukovođenje, stručni kolegij, suradnju u vršenju poslova, programiranje i planiranje rada, radne odnose i disciplinsku odgovornost.

Način rada i poslovi koji su u nadležnosti Direkcije uređeni su Zakonom o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH, Zakonom o Trezoru Brčko distrikta BiH i Zakonom o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH i Organizacijskim planom.

Službe interne kontrole su uspostavljene na temelju Organizacijskog plana, a način rada Službi internih kontrola reguliran je Pravilnikom o internim kontrolama u Direkciji za financije Brčko distrikta BiH i Pravilnikom o internim kontrolama u Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH.

Nakon provedene revizije financijskog poslovanja Direkcije za 2019. godinu, utvrđeno je da sustav interne kontrole nije na zadovoljavajućoj razini, u dijelu dosljedne primjene zakonskih i podzakonskih akata, a što se ogleda u sljedećem:

- nije izvršena izmjena Pravilnika o registraciji i dodjeljivanju identifikacijskih brojeva poslovnih subjekata sukladno Akcijskom planu za realizaciju Projekta o uspostavljanju poslovanja na jednom mjestu (one-stop shop) u dijelu aktivnosti prioriteta za provedbu,
- po zaključku Skupštine Brčko distrikta BiH nije izmijenjena Odluka o dinamici fiskalizacije u Brčko distriktu BiH,
- nisu inicirane aktivnosti na izmjeni Zakona o šumama Brčko distrikta BiH u dijelu obveznika uplate naknade za općekorisnu funkciju šuma s ciljem jednakog postupanja prema pravnim osobama i podružnicama sa sjedištem u Brčko distriktu BiH,
- ne vrši se adekvatna projekcija prihoda i rashoda u DOP-u te na temelju projektiranih vrijednosti ne izrađuje se proračun za fiskalnu godinu sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Pravilnika o načinu pripreme zahtjeva za izradu proračuna Brčko distrikta BiH, u dijelu izrade proračuna,
- nije izrađena strategija za javnu internu financijsku kontrolu sukladno Srednjoročnom programu prioriteta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u procesu europskih integracija za razdoblje 2015. – 2020. godina,
- nerazvrstavanjem knjigovodstvenih isprava proračunskih korisnika u Trezoru, nisu stvoreni uvjeti za nadzor i učinkovitiju reviziju financijskog poslovanja i internu analizu poslovanja proračunskih korisnika, kako je predviđeno odredbama članka 9 Pravilnika o uspostavljanju i vođenju Glavne knjige Trezora,
- nije izrađena strategija za unapređenje rada Porezne uprave sukladno Strategiji reforme upravljanja javnim financijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 2017. – 2020. godine,

- informacije o realizaciji ciljeva postavljenih Programom rada nisu kompletne, tako da ciljevi nisu elaborirani u cijelosti, također nisu definirani ni rokovi za realizaciju postavljenih ciljeva,
- evidentiranje poreznih prijava ne vrši se po prijemu porezne prijave, te iznosi poreznih obveza u evidencijama Porezne uprave nisu ažurni, što nije sukladno odredbama članka 39 stavka 2 pod 1 Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH,
- knjigovodstvene evidencije poreznih tražbina iz glavne knjige nisu usklađene s analitičkim evidencijama poreznih tražbina iz pomoćnih knjiga odnosno analitičkih poreznih evidencija, što nije sukladno odredbama članka 9 Pravilnika o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH,
- izvješće o izvršenju proračuna za revidirano razdoblje, kao i izvješća za prethodne godine, ne sadrže pregled izvršenja po analitičkoj klasifikaciji izdataka kao što je navedeno u odobrenom proračunu, te se ne može vidjeti razlika između odobrenog proračuna i njegovog ostvarenja po analitici, kako je propisano odredbama članka 48 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH,
- nije izvršena popuna ispraznjenih radnih mjesta s ciljem stvaranja uvjeta učinkovitijeg obavljanja poslova iz nadležnosti Direkcije, koje su regulirane Zakonom o javnoj upravi Brčko distrikta BiH, a sukladno organizacijskom planu Direkcije,
- nisu popunjena ispraznjena radna mjesta s ciljem stvaranja uvjeta učinkovitijeg obavljanja poslova iz nadležnosti Direkcije, regulirane Zakonom o javnoj upravi Brčko distrikta BiH, a sukladno organizacijskom planu Direkcije,
- nisu donesene pisane procedure i kriteriji koji bi regulirali način angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova, kao i visinu naknade za obavljanje istih, kako bi se osiguralo načelo transparentnosti i
- Elaborat o popisu nije potpun, jer u isti nisu uključene tražbine za porezne obveze iz analitičkih poreznih evidencija Porezne uprave što nije sukladno odredbama članka 61 Pravilnika o knjigovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH.

Potrebno je s ciljem učinkovitijeg poslovanja uspostaviti sustav internih kontrola koji će eliminirati navedene slabosti i doprinijeti učinkovitom ostvarivanju ciljeva Direkcije.

6.2. Usklađenost sa zakonskim i drugim propisima

Vlada Brčko distrikta BiH je na 42. redovitoj sjednici 18. 7. 2018. godine donijela Odluku o odobravanju Akcijskog plana za realizaciju Projekta o uspostavljanju poslovanja na jednom mjestu (one-stop shop).

Akcijskim planom, u dijelu aktivnosti prioriternih za provedbu, Direkcija je delegirana kao nositelj aktivnosti izmjene Pravilnika o registraciji i dodjeljivanju identifikacijskih brojeva poslovnih subjekata, a studeni 2019. godine je određen kao rok za izvršenje.

Revizijom smo utvrdili da Direkcija nije izvršila izmjene Pravilnika o registraciji i dodjeljivanju identifikacijskih brojeva poslovnih subjekata kako je predviđeno Akcijskim planom za realizaciju Projekta o uspostavljanju poslovanja na jednom mjestu (one-stop shop).

Potrebno je izvršiti izmjene Pravilnika o registraciji i dodjeljivanju identifikacijskih brojeva poslovnih subjekata sukladno Akcijskom planu za realizaciju Projekta o uspostavljanju poslovanja na jednom mjestu (one-stop shop) u dijelu aktivnosti prioriternih za provedbu.

Odredbama članka 64 Poslovnika o radu Skupštine Brčko distrikta BiH je propisano da Skupština, na temelju delegiranih prava i ovlasti, donosi zaključke kojima utvrđuje mišljenje o određenim pojavama, zauzima stajalište ili **utvrđuje obveze** Vladi i institucijama Brčko distrikta BiH.

Skupština Brčko distrikta BiH je 13. 2. 2019. godine donijela Zaključak kojim zadužuje Direkciju da pristupi izmjeni Odluke o dinamici fiskalizacije u Brčko distriktu BiH broj 02-04.1-603/17 od 14. 1. 2019. godine na način da se odloži primjena iste 60 dana od dana donošenja Zaključka.

Revizijom smo utvrdili da Direkcija nije pristupila izmjeni Odluke što nije sukladno odredbama Zaključka Skupštine Brčko distrikta BiH od 13. 2. 2019. godine.

Potrebno je provoditi obveze utvrđene zaključcima Skupštine Brčko distrikta BiH sukladno pravima i ovlastima Skupštine Brčko distrikta BiH.

Odredbama članka 30 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama Brčko distrikta BiH, propisano je da naknadu za korištenje općekorisnih funkcija šuma plaćaju sve **pravne osobe** koje obavljaju trgovačku djelatnost na teritoriju Brčko distrikta BiH u visini od 0,02 % od njihovog ukupnog prihoda koji ostvare u Brčko distriktu BiH.

Revizijom smo utvrdili da se naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma obračunavaju kod **pravnih osoba** ali se ne obračunava kod **podružnica** koje obavljaju trgovačku djelatnost na teritoriju Brčko distrikta BiH u visini od 0,02 % od njihovog ukupnog prihoda koji ostvare u Brčko distriktu BiH. Navedeno dovodi do nejednakog postupanja kod obračuna naknada za korištenje općekorisnih funkcija šuma za prihode ostvarene u Brčko distriktu BiH u ovisnosti radi li se o pravnoj osobi ili podružnici.

Potrebno je inicirati izmjene Zakona o šumama Brčko distrikta BiH u dijelu obveznika uplate naknade za općekorisnu funkciju šuma s ciljem jednakog postupanja.

Odredbama članka 10 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH je propisano da se izrada proračuna za fiskalnu godinu zasniva na dokumentu okvirnog proračuna (DOP) koji sadrži projekcije prihoda i rashoda za sljedeću i iduću dvije fiskalne godine.

Odredbama članka 14 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH je propisano da Direkcija prosljeđuje proračunske naputke koji sadrže gornju granicu rashoda za iduću godinu izvedenu iz DOP-a za svakog proračunskog korisnika.

Revizijom smo utvrdili da su planirani prihodi i rashodi u proračunima za 2017. godinu, 2018. godinu i 2019. godinu utvrđeni u iznosima većim od vrijednosti projektiranih rashodima i proračunskih maksimuma definiranih u DOP-ovima za razdoblje 2017. – 2019. godina, 2018. – 2020. godina i 2019. – 2021. godine, te da nisu vršene korekcije zahtjeva proračunskih korisnika.

Navedeno nije sukladno odredbama članka 10 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i odredbama članka 5 Pravilnika o načinu pripreme zahtjeva za izradu proračuna Brčko distrikta BiH.

Potrebno je vršiti adekvatnu projekciju prihoda i rashoda u DOP-u te na temelju projektiranih vrijednosti izraditi proračun za fiskalnu godinu sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH i Pravilnika o načinu pripreme zahtjeva za izradu proračuna Brčko distrikta BiH, u dijelu izrade proračuna.

Odredbama članka 13 stavka 2 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH je propisano da je Direkcija dužna dostaviti Vladi Brčko distrikta BiH dokument okvirnog proračuna (DOP) najkasnije do 15. lipnja tekuće godine.

Odredbama članka 15 stavka 2 navedenog Zakona je propisano, da je krajnji rok do kada Direkcija treba dostaviti Nacrt proračuna Vladi Brčko distrikta BiH 15. rujna tekuće godine.

Revizijom smo utvrdili da Direkcija, dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2020. – 2022. godine, nije dostavila Vladi Brčko distrikta BiH do 15. 6. 2019. godine, što nije sukladno odredbama članka 13 stavka 2 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.

Također, utvrdili smo da Direkcija nije do 15. 9. 2019. godine dostavila Vladi Brčko distrikta BiH Nacrt proračuna za 2020. godinu, što nije sukladno odredbama članka 15 stavka 2 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.

Potrebno je da Direkcija donese i dostavi Vladi Brčko distrikta BiH dokument okvirnog proračuna i nacrt proračuna u rokovima propisanim odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH.

Vlada Brčko distrikta BiH je na tematskoj sjednici 23. 6. 2015. godine donijela Odluku o usvajanju Srednjoročnog programa prioriteta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u procesu europskih integracija za razdoblje 2015. – 2020. godina. Srednjoročnim programom, u oblasti gospodarski razvitak i financije, Direkcija je određena kao nositelj aktivnosti za izradu i provedbu strategije za javnu internu financijsku kontrolu, a 31. 12. 2018. godine je određen kao vremenski okvir.

Revizijom smo utvrdili da nije izrađena strategija za javnu internu financijsku kontrolu, što nije sukladno Srednjoročnom programu prioriteta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u procesu europskih integracija za razdoblje 2015. – 2020. godina.

Potrebno je izraditi strategiju za javnu internu financijsku kontrolu sukladno Srednjoročnom programu prioriteta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u procesu europskih integracija za razdoblje 2015. – 2020. godina.

Osnovna načela Pravilnika o knjigovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH definiraju da knjigovodstvene isprave predstavljaju dokaze o evidentiranim transakcijama te predstavljaju podlogu za nadzor i reviziju financijskog poslovanja proračunskih korisnika.

Odredbama članka 9 Pravilnika o uspostavljanju i vođenju Glavne knjige Trezora je propisano da se knjigovodstvene isprave koje proračunski korisnici dostavljaju na knjiženje i plaćanje, čuvaju u Trezoru dok se ne stvore uvjeti za čuvanje kod proračunskih korisnika.

Revizijom smo utvrdili da se cjelokupne knjigovodstvene isprave proračunskih korisnika evidentiraju i čuvaju u Trezoru, na način da ne postoji razvrstavanje knjigovodstvenih isprava evidentiranih po proračunskim korisnicima.

Navedenim načinom čuvanja i razvrstavanja knjigovodstvenih isprava u Trezoru, ne stvaraju se uvjeti koji bi stvorili podlogu za nadzor i učinkovitiju reviziju financijskog poslovanja i internu analizu poslovanja proračunskih korisnika i kako bi se stvorili uvjeti za čuvanje knjigovodstvenih isprava kod proračunskih korisnika, kako je predviđeno odredbama članka 9 Pravilnika o uspostavljanju i vođenju Glavne knjige Trezora.

Potrebno je čuvanje knjigovodstvenih isprava organizirati po proračunskim korisnicima čime bi se osigurali uvjeti koji bi stvorili podlogu za nadzor i učinkovitiju reviziju financijskog poslovanja, internu analizu poslovanja proračunskih korisnika i

kako bi se stvorili uvjeti za čuvanje knjigovodstvenih isprava kod proračunskih korisnika, kako je to propisano odredbama Pravilnika o uspostavljanju i vođenju Glavne knjige Trezora.

Vlada Brčko distrikta BiH je na 14. redovitoj sjednici 5. 6. 2017. godine donijela Odluku o usvajanju Strategije reforme upravljanja javnim financijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 2017. – 2020. godine. Strategijom, u oblasti mobiliziranje prihoda, Direkcija je određena kao odgovorna institucija za izradu strategije za unapređenje Porezne uprave, a 30. 6. 2017. godine je određen kao vremenski okvir.

Revizijom smo utvrdili da nije izrađena strategija za unapređenje Porezne uprave, što nije sukladno Strategiji reforme upravljanja javnim financijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 2017. – 2020. godina.

Potrebno je izraditi strategiju za unapređenje Porezne uprave sukladno Strategiji reforme upravljanja javnim financijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 2017. – 2020. godine.

Odredbama članka 11 Zakona o zaštiti osobnih podataka je određeno da je javno tijelo kao pravna osoba koja samostalno obrađuje i utvrđuje svrhu i način obrade osobnih podataka na temelju zakona ili propisa, dužna donijeti propis s ciljem provedbe Zakona o zaštiti osobnih podataka, u okviru svojih nadležnosti.

Revizijom smo ustanovili da Direkcija, u okviru svoje nadležnosti, nije donijela propis, s ciljem provedbe Zakona o zaštiti osobnih podataka, što nije sukladno odredbama članka 11 Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Potrebno je da Direkcija, u okviru svoje nadležnosti, donese propis s ciljem provedbe Zakona o zaštiti osobnih podataka.

6.3. Program rada i realizacija predviđenih zadataka

Odredbama članka 16 Zakona o Direkciji za financije Brčko distrikta BiH propisano je da Direkcija na koncu svake kalendarske godine podnosi Skupštini Brčko distrikta BiH godišnje izvješće o radu i program rada za iduću godinu.

Direkcija je donijela Program rada Direkcije za 2019. godinu 31. 12. 2018. godine, te je Skupština Brčko distrikta BiH 30. 1. 2019. godine donijela Odluku o usvajanju Programa.

Revizijom smo utvrdili da je značajan dio ciljeva definiran kao sudjelovanje u planiranim zajedničkim projektima, priprema ili nastavak započetih aktivnosti, tako da se ne može pouzdano utvrditi stupanj njihovog izvršenja. Informacije o realizaciji ciljeva postavljenih Programom rada nisu kompletne, tako da ciljevi nisu elaborirani u cijelosti, također nisu definirani ni rokovi za realizaciju postavljenih ciljeva.

Također, u postupku revizije smo utvrdili da nisu doneseni strateški planovi koji bi predstavljali osnovu za izradu godišnjeg programa rada Direkcije.

Potrebno je Programom rada definirati rokove za realizaciju postavljenih ciljeva, te pravodobno poduzimati potrebne mjere i aktivnosti kojima će se osigurati dosljedno i pravodobno izvršavanje svih programskih zadataka, kao i zakonskih obveza iz nadležnosti Direkcije.

Potrebno je u suradnji s tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH, donijeti strateške planove na temelju kojih bi Direkcija donosila godišnji program rada.

6.4. Prihodi i primitci

Ukupno naplaćeni prihodi od poreznih obveznika, iz nadležnosti Porezne uprave Brčko distrikta BiH (tablica 2 u prilogu Izvješća), prema pomoćnim evidencijama u 2019. godini iznosili su 30.837.638,37 KM i veći su za 1.557.638,37 ili 5,32 % u odnosu na planirane prihode.

Člankom 39 Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH propisano je da se utvrđivanje i evidentiranje porezne obveze poreznog obveznika vrši **po prijamu** porezne prijave ili izmijenjene porezne prijave obveznika u kojoj je obračunao obvezu.

Revizijom smo utvrdili da se utvrđivanje i evidentiranje porezne obveze poreznog obveznika ne vrši **po prijamu** porezne prijave, te iznosi poreznih obveza u evidencijama Porezne uprave nisu ažurni, što nije sukladno odredbama članka 39 Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH.

Potrebno je vršiti utvrđivanje i evidentiranje iznosa poreznih obveza po prijamu poreznih prijava u evidencije Porezne uprave sukladno odredbama Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH.

Odredbama članka 11 Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu BiH je propisano da se sustav računovodstva proračunskog korisnika uređuje na računovodstvenim načelima pouzdanosti i pravodobnosti.

Pravilnikom o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH, člankom 9, pomoćne knjige su definirane kao analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički. Tražbine po osnovi poreznih obveza, sintetički knjižena u glavnoj knjizi, iskazuju se na temelju pomoćnih knjiga, tj. analitičkih poreznih evidencija.

Rokovi za podnošenje godišnjih poreznih prijava tekuće godine za prethodnu godinu su konac veljače za samostalne poduzetnike, propisani člankom 38 Zakona o porezu na dohodak, te konac ožujka za pravne osobe, propisani člankom 22 Zakona o porezu na dobit.

Odredbama članka 6 Upute o radu Porezne uprave Direkcije za financije Brčko distrikta BiH je propisan rok za unos podataka iz godišnjih poreznih prijava u analitičke porezne evidencije. Propisani rok za unos podataka je konac lipnja za samostalne poduzetnike i konac srpnja za pravne osobe odnosno četiri mjeseca od prijama godišnjih poreznih prijava.

Revizijom smo utvrdili da knjigovodstvene evidencije poreznih tražbina iz glavne knjige nisu usklađene s analitičkim evidencijama poreznih tražbina iz pomoćnih knjiga odnosno analitičkih poreznih evidencija što nije sukladno odredbama članka 9 Pravilnika o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH.

Potrebno je analitičke porezne evidencije urediti sukladno načelima Zakona o računovodstvu i reviziji Brčko distrikta BiH u dijelu pouzdanosti i pravodobnosti.

Potrebno je sintetičke knjigovodstvene evidencije u glavnoj knjizi iskazivati na temelju analitičke porezne evidencije sukladno odredbama Pravilnika o računovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH.

Odredbama članka 45 Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH i odredbama Pravilnika o procedurama prisilne naplate poreznih obveza, propisano je da se nakon isteka roka za

plaćanje duga (obveza) po rješenju o pokretanju postupka prisilne naplate, nastavlja s poduzimanjem propisanih mjera prisilne naplate s ciljem naplate ukupno utvrđenog duga.

Tijekom 2019. godini pokrenuto je 1.256 postupka prisilne naplate za redovite poreze, naknade i komunalne pristojbe u iznosu od 5.764.786,52 KM, od čega je naplaćeno 2.236.886,74 KM ili 38,80 %.

Pokretanje postupaka prisilne naplate novčanih kazni i sudskih pristojbi izvršeno je tijekom 2019. godine u 989 slučajeva u iznosu od 391.144,20 KM, a naplaćeno je 154.587,39 KM ili 39,52 %.

Najveći dio pokrenutih postupaka prisilne naplate novčanih kazni i sudskih pristojbi se odnosi na predmete čija je naplata zbog relativno male vrijednosti otežana samim troškovima postupka koji značajno premašuju iznos tražbine od kazne.

Prepreku učinkovitijoj naplati pokrenutih postupaka predstavlja činjenica da nije uspostavljen sustav elektroničke razmjene podataka između Porezne uprave i drugih institucija koji bi omogućio izravan uvid u sva primanja i imovinu dužnika nad kojom bi se mogao izvršiti postupak pljenidbe.

Relativno nizak postotak kod postupaka prisilne naplate redovitih poreza, novčanih kazni i sudskih pristojbi kao i broj aktivnih postupaka ukazuje da Direkcija nije osigurala nužne pretpostavke za nastavljanje s poduzimanjem propisanih mjera prisilne naplate s ciljem naplate ukupno utvrđenog duga, što nije sukladno odredbama članka 45 Zakona o Poreznoj upravi Brčko distrikta BiH i odredbama Pravilnika o procedurama prisilne naplate poreznih obveza. Kao posljedica navedenog je da su značajna sredstva po ovoj osnovi ostala nenaplaćena u 2019. godini i da će zbog zastare, osobito kazni i sudskih pristojbi male vrijednosti, postati zakonski nenaplativa.

Potrebno je osigurati pravodobno i sveobuhvatno nastavljanje postupaka prisilne naplate sukladno odredbama Pravilnika o procedurama prisilne naplate poreznih obveza s ciljem naplate ukupno utvrđenog duga.

Potrebno je inicirati izmjene propisa o prekršajima s ciljem iznalaženja ekonomičnijih i učinkovitijih metoda naplate novčanih kazni i sudskih pristojbi.

6.5. Planiranje i izvršenje tekućeg proračuna

Tekući proračun Direkcije za 2019. godinu planiran je u iznosu od **8.750.175,91 KM**, a realiziran **8.089.870,75 KM**, odnosno **92,45 %** odobrenih sredstava, (što je prikazano u Tablici broj 1 koja se nalazi u prilogu Izvješća).

Odredbama članka 48 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH je propisano da izvješće o izvršenju proračuna sadrži ostvarene prihode i primanja, rashode i izdatke tijekom godine koji su prikazani, tako da se može jasno vidjeti razlika između odobrenog proračuna i njegovog ostvarenja.

Proračunom Brčko distrikta BiH za revidiranu godinu, kao i za prethodne godine, u Posebnom dijelu proračuna naveden je Pregled proračunskih korisnika s analitičkom klasifikacijom izdataka.

Revizijom smo utvrdili da izvješće o izvršenju proračuna za revidirano razdoblje, kao i izvješća za prethodne godine, ne sadrže pregled izvršenja po analitičkoj klasifikaciji izdataka kao što je navedeno u odobrenom proračunu, te se ne može vidjeti razlika između odobrenog proračuna i njegovog ostvarenja po analitici, kako je propisano odredbama članka 48 Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH, što onemogućuje kontrolu utroška sredstava kao i analizu

ostvarenih rezultata, te eventualno poduzimanje adekvatnih mjera s ciljem ostvarivanja planiranih rezultata.

Potrebno je sadržaj izvješća o izvršenju proračuna sastaviti sukladno odredbama Zakona o proračunu Brčko distrikta BiH s ciljem omogućavanja kontrole utroška dodijeljenih sredstava, te analizu postignutih rezultata i poduzimanje adekvatnih mjera.

6.5.1. Izdatci za plaće i naknade zaposlenika

Izdatci za bruto plaće u 2019. godini planirani su u iznosu od **3.599.799,22 KM**, a izvršeni **3.520.537,91 KM** ili 97,80 % od plana.

Organizacijskim planom Direkcije od 20. 6. 2018. godine, i izmjenama i dopunama istog od 25. 3. 2019. godine, 9. 7. 2019. godine i 17. 12. 2019. godine predviđeno je 146 zaposlenika.

Revizijom smo utvrdili da je Direkcija na dan 31. 12. 2019. godine imala 124 zaposlenika, odnosno 22 ispražnjena radna mjesta te je za obavljanje poslova iz svojih nadležnosti i usvojenog programa rada angažirala značajan broj osoba po osnovi ugovora o posebnim poslovima i ugovorima o djelu.

Potrebno je da Direkcija izvrši popunu ispražnjenih radnih mjesta s ciljem stvaranja uvjeta učinkovitijeg obavljanja poslova iz nadležnosti Direkcije, regulirane Zakonom o javnoj upravi Brčko distrikta BiH, a sukladno Organizacijskom planu Direkcije.

6.5.2. Izdatci za putne troškove

Izdatci za službena putovanja u 2019. godini planirani su u iznosu od 30.384,00 KM, a izvršeni su u iznosu od 28.161,52 KM ili 92,69 % od plana.

6.5.3. Izdatci za energiju

Izdatci za energiju izvršeni su u iznosu od 75.163,06 KM, što predstavlja 98,04 % plana. Od navedenog iznosa na izdatke za električnu energiju odnosi se 32.095,36 KM, a na izdatke za lož-ulje 43.067,70 KM.

6.5.4. Izdatci za komunalne usluge

Izdatci za komunalne usluge izvršeni su u iznosu od 173.381,52 KM ili 99,99 % od plana. U okviru komunalnih usluga na poštanske usluge se odnosi 88.697,59 KM, usluge čišćenja 40.336,80 KM, telefonske usluge 27.039,65 KM, izdatci za mobilni telefon 8.141,89 KM, odvoz smeća 5.308,49 KM, usluge za potrošnju vode i odvod otpadnih voda 3.767,30 KM i televizijska pretplata 90,00 KM.

6.5.5. Izdatci materijala i sitnog inventara

Izdatci materijala i sitnog inventara u 2019. godini izvršeni su u iznosu od 85.883,94 KM ili 97,73 % od plana.

Od izvršenog iznosa na uredski materijal se odnosi 35.472,41 KM, kompjutorski materijal 25.577,79 KM, sitni inventar 12.888,58 KM, materijal za čišćenje 8.085,86 KM, izdatke za formulare i papir se odnosi 3.791,30 KM i na ostali materijal 68,00 KM.

6.5.6. Izdatci za usluge prijevoza i goriva

Izdatci za usluge prijevoza i goriva u 2019. godini realizirani su iznosu od 14.742,85 KM ili 98,17 % od plana.

Navedeni izdatci se odnose na troškove dizelskog goriva u iznosu od 8.328,17 KM, troškove benzina u iznosu od 5.664,48 KM i troškove registracije motornih vozila u iznosu od 750,20 KM.

6.5.7. Izdatci za tekuće održavanje

Izdatci za tekuće održavanje u 2019. godini realizirani su iznosu od 31.043,59 KM ili 81,20 % od plana.

Strukturu spomenutih usluga čine: usluge popravka i održavanja opreme u iznosu od 12.836,52 KM, usluge opravaka i održavanja vozila u iznosu od 9.849,47 KM, usluge popravaka i održavanja zgrada u iznosu od 7.655,60 KM i ostale usluge 702,00 KM.

6.5.8. Izdatci za osiguranje, bankarske usluge i usluge platnog prometa

Izdatci za osiguranje, bankarske usluge i usluge platnog prometa u 2019. godini su realizirani u iznosu od 24.555,13 ili 85,88 % od planiranog iznosa.

6.5.9. Izdatci po osnovi ugovorenih usluga

Izdatci po osnovi ugovorenih usluga ostvareni su u iznosu od 3.686.956,03 ili 87,22 % od planiranog iznosa.

Strukturu spomenutih usluga čine:

- troškovi spora (po sudskim rješenjima)	2.177.308,18 KM
- zatezne kamate	433.207,33 KM
- usluge po ugovorima o djelu (posebni poslovi)	352.235,24 KM
- sudska rješenja i izvansudska poravnanja	180.214,48 KM
- otplata glavnice po kreditima	157.729,19 KM
- Fond za razvoj i zapošljavanje RS	124.538,75 KM
- kompjutorske usluge	111.454,84 KM
- izvansudsko poravnanje	43.936,65 KM
- izdatci za rad povjerenstava	31.057,20 KM
- usluge vještačenja - vanjski suradnici	14.299,46 KM
- omladinske zadruge i ugovori o djelu	13.418,58 KM
- usluge medija	13.259,40 KM
- usluge reprezentacije i darovi	9.834,24 KM
- usluge stručnog obrazovanja	8.695,49 KM
- izdatci za oglase	8.054,55 KM
- usluge tiskanja i oglasi	6.566,89 KM
- ostale nespomenute usluge	1.145,56 KM

6.5.10. Izdatci po osnovi obavljanja posebnih poslova

Izdatci za usluge po ugovorima o obavljanju posebnih poslova u 2019. godine ostvareni su u iznosu od **324.857,66 KM** i odnose se na 30 angažiranih osoba, a zaključivanje pojedinačnih ugovora vršeno je na temelju Odluke Vlade Brčko distrikta BiH o davanju suglasnosti (broj: 05-003968/18 od 26. 12. 2018. godine).

Člankom 46 a) stavkom 4 Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Zakon o državnoj službi) regulirano je da se naknada za obavljanje posebnih poslova, kao i forma i sadržaj ugovora o obavljanju posebnih poslova propisuju Pravilnikom o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: Pravilnik o radu).

Odredbama članka 13 stavka 4 Pravilnika o radu regulirano je da način angažiranja i visinu naknade za obavljanje posebnih poslova utvrđuje rukovoditelj tijela javne uprave sukladno vrsti i obujmu poslova.

U postupku revizije utvrdili smo da ne postoje pisane procedure i kriteriji koji bi regulirali način angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova i visinu naknade za obavljanje istih.

Potrebno je donijeti pisane procedure i kriterije koji bi regulirali način angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova i visinu naknade za obavljanje istih, kako bi se osiguralo načelo transparentnosti.

Odredbama članka 46 a) stavka 2 Zakona o državnoj službi regulirano je da su posebni poslovi, poslovi koji se obavljaju radi ispunjenja obveza iz nadležnosti tijela javne uprave za koje nisu predviđena radna mjesta. Također, odredbama članka 13 stavka 1 Pravilnika o radu regulirano je da se u iznimnim slučajevima, rad u tijelima javne uprave može obavljati angažiranjem osoba radi obavljanja posebnih poslova za koje ne postoje predviđena radna mjesta.

Uvidom u Organizacijski plan Direkcije i stanje popunjenosti sistematiziranih radnih mjesta i obrazloženje prijedloga za angažiranje osoba za obavljanje posebnih poslova utvrdili smo da se ugovori odnose za obavljanje redovitih stručnih poslova iz nadležnosti Direkcije, te da je potreba nastala zbog nepopunjenosti pozicija predviđenih Organizacijskim planom Direkcije. Zaključujemo da angažiranje osoba za obavljanje posebnih poslova u Direkciji nije sukladno odredbama članka 46 a) stavka 2 Zakona o državnoj službi i članka 13 stavka 1 Pravilnika o radu.

Potrebno je prilikom angažiranja osoba za obavljanje posebnih poslova, dosljedno poštovati odredbe Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Brčko distrikta BiH i Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH, u dijelu angažiranja osoba na poslove za koje ne postoje predviđena radna mjesta.

Zaključenim ugovorima nije definiran obveznik uplate doprinosa za osiguranje od ozljede na radu i profesionalne bolesti, tako da angažirane osobe tijekom rada nisu pokrivene zdravstvenim osiguranjem. Zbog mogućeg nastanka ozljeda na radu i profesionalnih bolesti u danim okolnostima, mogu se očekivati odštetni zahtjevi koji višestruko premašuju iznose uplaćenih doprinosa nastale primjenom propisane osnovice i stope za obavljanje ovih poslova.

Potrebno je prilikom zaključivanja ugovora, u okviru visine naknade, odrediti obveznika uplate doprinosa za osiguranje od ozljede na radu i profesionalne bolesti i osigurati njezino izvršenje.

Odredbama članka 14 Pravilnika o izmjenama Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH je propisano da ugovor o obavljanju posebnih poslova sadrži obvezu naručitelja posla da obavijesti Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH o zaključenom ugovoru.

Zaključeni ugovori o posebnim poslovima u 2019. godini ne sadrže propisanu obvezu naručitelja posla da obavijesti Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH o zaključenom ugovoru. Revizijom smo utvrdili da Direkcija nije obavještavala Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH o zaključenim ugovorima o posebnim poslovima, što nije sukladno odredbama članka 14 Pravilnika o izmjenama Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH.

Potrebno je prilikom zaključivanja ugovora o posebnim poslovima propisati obvezu obavještavanja Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH o zaključenim ugovorima sukladno odredbama Pravilnika o radu službenika i namještenika u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH.

Odredbama članka 46a Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH je propisano da angažiranje osoba radi obavljanja posebnih poslova može trajati najdulje do jedne godine, te da se angažiranje vrši zaključivanjem ugovora o posebnim poslovima.

U postupku revizije utvrdili smo da su zaključivani ugovori o vršenju posebnih poslova dulje od jedne godine, što nije sukladno odredbama članka 46a Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH.

Potrebno je angažiranje osoba radi obavljanja posebnih poslova vršiti sukladno odredbama Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta BiH u dijelu razdoblja angažiranja osoba.

Odredbama članka 2 zaključenih govora o posebnim poslovima regulirano je da će izvršitelj posla mjesečno podnositi izvješće o obavljenim poslovima ravnatelju Direkcije.

Revizijom smo utvrdili da nisu podnošena mjesečna izvješća o obavljenim poslovima ravnatelju Direkcije kako je regulirano odredbama članka 2 zaključenih ugovora o posebnim poslovima.

Potrebno je na dosljedan način primjenjivati odredbe zaključenih govora o obavljanju posebnih poslova, u dijelu podnošenja mjesečnih izvješća o obavljenim poslovima.

Odredbama članka 16 stavka 4 Zakona o porezu na dohodak je propisano da se osobama koje ostvaruju dohodak od povremene samostalne djelatnosti priznaju rashodi u visini 20 % ostvarenog prihoda odnosno osnovica za obračun poreza na dohodak, izračunava se oduzimanjem priznatih rashoda od ostvarenog prihoda po osnovi posebnih poslova.

Revizijom smo utvrdili da su prilikom obračuna poreza na dohodak, kod 29 angažiranih osoba po osnovi ugovora o posebnim poslovima, priznati rashodi u visini 20 % ostvarenog prihoda, a da za jednu osobu nije umanjena osnovica poreza na dohodak za navedene rashode.

Potrebno je dosljedno primijeniti odredbe Zakona o porezu na dohodak u dijelu priznavanja rashoda prilikom utvrđivanja osnovice za obračun poreza na dohodak.

6.5.11. Izdatci za ugovore o djelu

Direkcija je u 2019. godini zaključivala ugovore o djelu s četiri osobe te ostvarila troškove po navedenoj osnovi u iznosu od 27.377,58 KM.

Po zaključenom ugovoru o djelu od 4. 9. 2019. godine, poslovi se odnose na održavanje sustava glavne i pomoćnih knjiga te nadgledanje glavne knjige u pogledu točnosti, istinitosti i sveobuhvatnosti prikazanih poslovnih promjena. Po navedenoj osnovi realizirani su izdatci u iznosu od 4.251,18 KM.

Uvidom u Organizacijski plan Direkcije za financije Brčko distrikta BiH na radnom mjestu voditelj Odsjeka glavne knjige Trezora u opisu poslova navedeni su poslovi održavanja sustava glavne i pomoćnih knjiga te nadgledanje glavne knjige u pogledu točnosti, istinitosti i sveobuhvatnosti prikazanih poslovnih promjena.

Potrebno je ispitati opravdanost angažiranja osoba po osnovi ugovora o djelu za obavljanje poslova sistematiziranih Organizacijskim planom Direkcije za financije Brčko distrikta BiH.

7. Proračun kapitalnih potreba

Odobrena sredstva za kapitalni proračun u razdoblju od 2017. do 2019. godine iznosila su 320.556,85 KM. Izvršenje proračuna kapitalnih potreba u navedenom razdoblju iznosi 193.594,48 KM ili 60,39 % od odobrenog proračuna (tablica broj 3 u prilogu Izvješća).

7.1. Godišnji popis na dan 31. 12. 2019. godine

Člankom 61 Pravilnika o knjigovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH je propisano da su proračunski korisnici na koncu svake godine obvezni izvršiti popis i uskladiti stvarno stanje cjelokupne imovine, obveza i tražbina.

Popisno povjerenstvo Direkcije, imenovano Odlukom ravnatelja od 17. 10. 2019. godine sastavilo je Elaborat o izvršenom popisu sredstava, izvora sredstava i inventara Direkcije za financije za 2019. godinu.

Revizijom smo utvrdili da Elaborat o popisu nije potpun jer u isti nisu uključene sve tražbine za porezne obveze iz analitičkih poreznih evidencija Porezne uprave što nije sukladno odredbama članka 61 Pravilnika o knjigovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH.

Potrebno je popisom obuhvatiti cjelokupnu imovinu, tražbine i obveze sukladno odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna Brčko distrikta BiH u dijelu popisa cjelokupne imovine.

8. Komentar

Direkciji je uručen Nacrt izvješća o reviziji finansijskog poslovanja za razdoblje 1. 1. – 31. 12. 2019. godine (u daljnjem tekstu: Nacrt izvješća o reviziji), broj: 01-02-03-13-326/20, na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana Direkcija se očitovala dopisom broj: 13-9041-659 od 11. 8. 2020. godine (pod broj vašeg dopisa: 04.2-int-319/20), te dostavila primjedbe i komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvješća o reviziji.

Vašu primjedbu pod 1.(7), djelomično smo uvažili, te stoga u Izvješću se ne pozivamo na odredbe članka 5 Pravilnika o načinu pripreme zahtjeva za izradu proračuna Brčko distrikta BiH. Brisali smo i preporuku vezanu za navedeni Pravilnik.

U ostavljenom roku od 15 dana Direkcija se očitovala dopisom broj: 04.3-int-669/20, od 11. 8. 2020. i dopis, bez broja, od 6. 8. 2020. godine, te dostavila primjedbe i komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvješća o reviziji.

Vašu primjedbu pod 1.(12), u potpunosti smo uvažili.

Naš komentar na ostale vaše primjedbe koje nismo uvažili, a nalaze se u prilogu ovog konačnog Izvješća o izvršenoj reviziji finansijskog poslovanja.

Tim za reviziju:

Avdija Bašić, dipl. oec.

Milan Milašinović, dipl. oec.

9. PRILOZI IZVJEŠĆA O REVIZIJI

Struktura odobrenih i izvršenih tekućih izdataka Direkcije za 2019. godinu prikazana je u sljedećoj tablici:

Tablica broj 1

Ek. kod	Naziv ekonomskog koda	Planirani proračun 2019. godine	Rebalans i virmanizacije	Plan proračuna 2019. godine (3+4)	Izvršenje 2019. god.	Nerealizirana sredstva (5-6)	% 6/5*100
1	2	3	4	5	6	7	8
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	3.631.456,12	-31.656,90	3.599.799,22	3.520.537,91	79.261,31	97,80
611100	Bruto plaće i naknade	3.515.868,12	-50.051,71	3.465.816,41	3.400.209,22	65.607,19	98,11
611200	Naknade zaposlenim	115.588,00	18.394,81	133.982,81	120.328,69	13.654,12	89,81
612000	Doprinosi na teret poslodavca	145.845,43		117.973,69	113.706,81	4.266,88	96,38
613000	Izdatci za materijal i usluge	4.700.260,00	-23.000,00	4.677.260,00	4.119.887,64	557.372,36	88,08
613100	Putni troškovi	14.849,00	15.535,00	30.384,00	28.161,52	2.222,48	92,69
613200	Izdatci za energiju	58.568,00	18.101,00	76.669,00	75.163,06	1.505,94	98,04
613300	Izdatci za komunalne usluge	210.797,00	-37.404,00	173.393,00	173.381,52	11,48	99,99
613400	Nabava materijala	82.611,00	5.265,00	87.876,00	85.883,94	1.992,06	97,73
613500	Izdatci za usluge prijevoza i goriva	10.635,00	4.382,00	15.017,00	14.742,85	274,15	98,17
613700	Izdatci za tekuće održavanje	73.580,00	-35.350,00	38.230,00	31.043,59	7.186,41	81,20
613800	Izdatci za osig., bank. usluge i usluge platnog prometa	19.684,00	8.910,00	28.594,00	24.555,13	4.038,87	85,88
613900	Ugovorene usluge	4.229.536,00	-2.439,00	4.227.097,00	3.686.956,03	540.140,97	87,22
616000	Kamate i ostale naknade	378.143,00	-23.000,00	355.143,00	335.738,39	19.404,61	94,54
616200	Izdatci za inozemne kamate	72.995,00	-3.425,64	69.569,36	54.547,45	15.021,91	78,41
616300	Kamate na tuzemno pozajmljivanje	99.894,00	3.425,64	103.319,64	103.319,64	0,00	100,00
616400	Ostale naknade vezane za pozajmljivanje	205.254,00	-23.000,00	182.254,00	177.871,30	4.382,70	97,60
	Ukupno tekući izdatci	8.855.704,55	-77.656,90	8.750.175,91	8.089.870,75	660.305,16	92,45

Pregled planiranih i naplaćenih prihoda u 2019. godini

Tablica broj 2

R. B.	VRSTA PRIHODA		Planirano 2019. god.	Ostvareno 2019. god.	% ostv./pl. 5/4x 100	Više +/-manje -ostvareno u odnosu na planirano
1	2	3	4	5	6	7
1.	711100	Porez na dohodak	2.000.000,00	1.740.750,64	87,04	-259.249,36
2.	711200	Porez na dobit poduzeća	13.000.000,00	12.167.560,23	93,60	-832.439,77
3.	713100	Porez na plaću	10.600.000,00	11.888.812,88	112,16	1.288.812,88
4.	714100	Porez na imovinu	1.600.000,00	1.485.851,72	92,87	-114.148,28
5.	715100	Porez na prodaju dobara i usluga		434.585,05		434.585,05
6.	715200	Porez na promet od igara na sreću	550.000,00	640.685,93	116,49	90.685,93
7.	715300	Naknada za izdavanje odobrenja za priređivanje igara na sreću	700.000,00	720.400,00	102,91	20.400,00
8.	721200	Ostali prihodi od imovine	280.000,00	631.069,58	225,38	351.069,58
9.	722100	Administrativne pristojbe		358.675,12		358.675,12
10.	722300	Komunalne pristojbe	450.000,00	385.525,15	85,67	-64.474,85
11.	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga		97.594,33		97.594,33
12.	722700	Neplanirane uplate - prihodi		106.643,10		106.643,10
13.	723000	Novčane kazne	100.000,00	178.976,19	178,98	78.976,19
14.		Ostali prihodi		508,45		508,45
U K U P N O			29.280.000,00	30.837.638,37	105,32	1.557.638,37

Proračun kapitalnih potreba 2017. – 2019. godina

Tablica broj 3

Godina	Planirani kapitalni proračun	Izvršenje kapitalnog proračuna do 1. 1. 2019. godine	Izvršenje kapitalnog proračuna u 2019. godini	Izvršeno do 31.12.2019. godine (2-3-4)	Neizvršeno na dan 31.12.2019. godine	% izvršenja na dan 31.12.2019. godine (5/2x100)
1	2	3	4	5	6	7
2017.	210.871,00	111.794,15	76.243,48	188.037,63	22.833,38	89,17
2018.	5.556,85	5.556,85	0,00	5.556,85	0,00	100,00
2019.	104.129,00	0,00	0,00	0,00	104.129,00	0,00
UKUPNO	320.556,85	117.351,00	76.243,48	193.594,48	126.962,38	60,39